

Regionų komiteto nuomonė dėl 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programos

(2012/C 391/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- teigiamai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažų bei vidutinių įmonių programa, laikydamas jį įsipareigojimu pripažinti konkurencingumą pagrindiniu ir pirmajam svarbos veiksniu, užtikrinančiu ES pramonės augimą ir darbo vietų skaičiaus didėjimą;
- atkreipia dėmesį į daugybę visose valstybėse narėse vietos ir regionų valdžios institucijų vykdomų iniciatyvų, pavyzdžiui, nedidelių vietos verslo centrų, vietos arba regionų valdžios institucijų teikiamus mikrokreditus arba nemokamos specialistų konsultacijas, kaip pradėti smulkųjų verslų. Šios iniciatyvos neretai yra sėkmingos labai mažos įmonės steigimo pagrindas;
- atkreipia dėmesį į jaunųjų verslininkų poreikius, kadangi neretai verslas jiems yra vienintelė jų profesinio ugdymo galimybė, ir jie linkę imtis rizikingos veiklos, dažnai ją plėtodami visoje Europos rinkoje, tikėdamiesi vėliau konkuruoti pasaulio rinkose;
- atkreipia dėmesį į tai, kad aukštą konkurencingumo lygį pasaulio mastu galima pasiekti tik panaikinus Europos rinkos trūkumus, mažinančius Europos MVĮ gebėjimą konkuruoti su analogiškais įmonėmis kituose pasaulio regionuose. Būtina didinti MVĮ dalyvavimo mastą įgyvendinant Sąjungos projektus ir stiprinti jų ryšius su didžiosiomis bendrovėmis, kurios dažniausiai yra pagrindiniai šių projektų vykdytojai. Todėl pabrėžia MVĮ tikslaveikios svarbą.

Pranešėjas	Witold KROCHMAL (PL / EA), Voluvo miesto ir apygardos tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa
	COM(2011) 834 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. teigiamai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažų bei vidutinių įmonių programa, laikydamas jį išipareigojimu pripažinti konkurencingumą pagrindiniu ir pirmaeilės svarbos veiksniu, užtikrinančiu ES pramonės augimą ir darbo vietų skaičiaus didėjimą;

2. mano, kad pateiktu pasiūlymu papildomos ankstesnės Europos Komisijos iniciatyvos, kurių imtasi pagal strategiją „Europa 2020“, ir pripažintas MVĮ vaidmuo ES ekonomikos sistemoje, taip pat pripažinti MVĮ veiklos sąlygų trūkumai bei nepastovumas, dėl ko gali sulėtėti arba būti apribotas įmonių vystymasis ir jų konkurencingumo stiprinimas;

3. pabrėžia, jog RK pozicija paremta apklausa „MVĮ palankūs regionai ir miestai“⁽¹⁾, kurioje dalyvavo vietos ir regionų valdžios institucijos, ir kurią atliko Komiteto strategijos „Europa 2020“ stebėsenos platforma.

4. suvokia, kad daugeliu atvejų atsakomybė už veiksmus, kuriais siekiama taisyti rinkos trūkumus, tenka valstybėms narėms ir regionams; vis dėlto mano, kad tam tikrose srityse ES gali suteikti paramą skleidama gerąją praktiką, užtikrindama sklandų bendrosios rinkos veikimą, gerindama verslo aplinką, kad įmonės, taip pat ir MVĮ, turėtų galimybę tvariai konkuruoti pasaulio rinkose, o tam būtina vystyti mažą anglies dioksido kiekį išmetančią ir išteklius tausojančią ekonomiką;

5. mano, kad ši Programa labai sustiprins pasitikėjimą ES verslo sektoriumi tiek Europos, tiek ir pasaulio rinkose. Didensio rinkų pasitikėjimo poveikis bus tas, kad išaugs domėjimasis verslu, o jau veikiančios įmonės, visų pirma MVĮ, skatins plėsti savo veiklą. Šios įmonės yra pagrindiniai ekonomikos augimo (58 proc. ES apyvartos) ir darbo vietų kūrimo (67 proc. privačiojo sektoriaus darbuotojų) šaltinis, šiame sektoriuje 2002–2010 m. sukurta 85 proc. naujų darbo vietų;

6. teigiamai vertina tai, kad Programoje pabrėžtas turizmo, kaip specifinio sektoriaus, kuriame veikia didelis skaičius ES mažų ir vidutinių įmonių, vaidmuo. Jame dirba labai daug darbuotojų;

7. pabrėžia įmonėms bei MVĮ teikiamos paramos svarbą įvairiais jų veiklos etapais – pradedančioms verslą ir jau veikiančioms ar restruktūrizuojamoms įmonėms, tačiau svarbu, kad šia parama būtų stiprinamas įmonių konkurencingumas ES ir išorės rinkose;

8. mano, kad viena iš svarbiausių Programos sėkmės sąlygų yra verslumo kultūros ir etikos skatinimas ir propagavimas Europos Sąjungos visuomenėje, todėl palankiai vertina įmonėms suteiktą galimybę nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis dalyvauti konkurse dėl Europos verslumo apdovanojimo ar kituose tokio pobūdžio projektuose;

9. nurodo, kad kiekvienais metais trys Europos regionai gauna „Verslaus Europos regiono“ apdovanojimus už MVĮ sudarytas palankias sąlygas;

10. mano, kad verslumo skatinimas turi prasidėti jau mokykloje ugdant teigiamą požiūrį į verslą ir skatinti savarankiškai imtis ūkinės veiklos, kad atėjus laikui įsilieti į darbo rinką, studentai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl būsimojo darbo pobūdžio. Kad absolventas galėtų imtis verslo pagal įgytą kvalifikaciją ir tikėtis, jog jo teikiamos paslaugos bus paklausios, reikėtų pasirūpinti, kad mokymas atitiktų rinkos poreikius;

11. reikalauja į profesinį ugdymą integruoti verslo tendencijas, kadangi nuolatinis mūsų verslininkų švietimas lemia jų konkurencingumo lygį.

12. atkreipia dėmesį į jaunųjų verslininkų poreikius, kadangi neretai verslas jiems yra vienintelė jų profesinio ugdymo galimybė, ir jie linkę imtis rizikingos veiklos, dažnai ją plėtodami visoje Europos rinkoje, tikėdamiesi vėliau konkuruoti pasaulio rinkose;

13. atkreipia dėmesį į daugybę visose valstybėse narėse vietos ir regionų valdžios institucijų vykdomų iniciatyvų, pavyzdžiui, nedideli vietos verslo centrai, vietos arba regionų valdžios institucijų teikiami mikrokreditai arba nemokamos specialistų

⁽¹⁾ <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/news/Pages/InvitationtoparticipateintheSurveyonSME-friendlyRegionsandCities.aspx>.

konsultacijos, kaip pradėti smulkųjų verslą. Šios iniciatyvos neretai yra sėkmingos labai mažos įmonės steigimo pagrindas;

14. atsižvelgdamas į ES vykdomą politiką šioje srityje, atkreipia dėmesį ir į moterų verslininkių bei tam tikrų tikslinių grupių, įskaitant verslininkus imigrantus ir ekspatriantus, kurioms reikalinga speciali iniciatyva jų įmonių konkurencin-gumui didinti, padėti;

15. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas įgyvendinti Programą; atkreipia ypatingą dėmesį į būtinybę panaikinti arba sumažinti biurokratiją ir apsirūpinimo išorės išteklių kliūtis, supaprastinti sutartims gauti teikiamus dokumentus ir panaikinti reikalavimą pateikti banko garantijas nedidelės apimties darbų atvejais;

Didinti ES įmonių konkurencingumą

16. atkreipia dėmesį į tai, kad aukštą konkurencingumo lygį pasaulio mastu galima pasiekti tik panaikinus Europos rinkos trūkumus, mažinančius Europos MVĮ gebėjimą konkuruoti su analogiškais įmonėmis kituose pasaulio regionuose. Būtina didinti MVĮ dalyvavimo mastą įgyvendinant Sąjungos projektus ir stiprinti jų ryšius su didžiosiomis bendrovėmis, kurios dažniausiai yra pagrindiniai šių projektų vykdytojai. Todėl pabrėžia MVĮ tinklaveikos svarbą;

17. nurodo, kad ES kartu su valstybėmis narėmis privalo užtikrinti efektyviai veikiančią bendrąją rinką, pagerinti verslo aplinką, t.y. panaikinti ar sumažinti kliūtis, trukdančias MVĮ gauti finansavimą, sudaryti geresnes galimybes įmonėms patekti į kitas nei savo kilmės šalies rinkas (tiek į ES bendrąją rinką, tiek ir į išorės rinkas) ir sumažinti pernelyg didelę mokesčių bei administracinių procedūrų našą. Be minėtų sąlygų, būtina taip pat užtikrinti galimybes gauti žinių, susipažinti su inovacinėmis technologijomis ir bendradarbiauti su vietos profesinėmis ir aukštosiomis mokyklomis, kurios savo programose turi atsi-žvelgti į MVĮ, kurios yra varomoji Europos ekonomikos jėga;

18. Komiteto nuomone, Programoje turi būti labiau pabrėžta, kad mažosios ir vidutinės įmonės privalo dalyvauti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, projektuose ir veiksmuose taip pat ir sudarydamos viešojo ir privataus sektorių partnerystes. Aktyvesnis dalyvavimas mokslinių tyrimų projek-tuose padeda kelti kompetencijos lygį pačioje įmonėje, taigi, ir jos konkurencingumą tarptautiniu lygmeniu. Pasiūlyme dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ ypač pabrėžta, kad būtina užtikrinti aktyvesnį MVĮ dalyvavimą mokslinių tyrimų projektuose. Šis visapusiškas dalyvavimas suteiks MVĮ, kurios neretai yra savo srities pasauliniai lyderiai, galimybes gauti įvairios informacijos ir naujų žinių;

19. pabrėžia, kad tik tokiais veiksmais galima sudaryti gali-mybes įmonėms ir MVĮ vystytis atsižvelgiant į mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, grindžiamos naujau-siomis ekologiškais technologijomis, reikalavimus, užtikrinan-čius, kad bus pasiekti klimato ir energetikos politikos tikslai;

20. pritaria pasiūlytam 2522 mlrd. eurų Programos biudže-tui. Tačiau atkreipia dėmesį, kad finansinėms priemonėms, kuriomis bus tiesiogiai remiamos įmonės ir MVĮ, skirta

1,4 mlrd. eurų suma tėra 56 proc. viso biudžeto. Jei finansinių priemonių poreikis yra didesnis, nei buvo įmanoma numatyti, sprendimus dėl bet kokių skiriamų lėšų procentinės dalies pakei-timų turi priimti Verslumo ir inovacijų programos (VIP) komi-tetas, kuriame atsovaujamos visos šalys, gaunančios paramą iš Įmonių ir MVĮ konkurencingumo programos (COSME). Likusi biudžeto dalis, skirta MVĮ aplinkos gerinimo veiksams, užtik-rina veiksmingą ir našų visai 2014–2020 m. Programai skirtų lėšų naudojimą;

21. laikosi nuomonės, kad tikslinga Programos administra-vimui skirti 1,7 proc. jos biudžeto, nes šios lėšos privalo užtik-rinti efektyvų Programos veikimą pernelyg neapsunkindamos jos biudžeto;

22. laikosi nuomonės, kad Programos biudžeto lėšomis finansuojamos priemonės negali pakeisti nacionalinio, regionų ar vietos lygmens iniciatyvų, o veikia didinti jų veiksmingumą ir jas stiprinti suteikiant joms ES matmenį, jas geriau koordi-nuojant ir šalinant tarpvalstybines privačiojo sektoriaus subjektų ir viešosios valdžios institucijų bendradarbiavimo kliūtis. Šis bendradarbiavimas turi būti skatinamas „horizontalia“ tinkla-veika, o ne „vertikalia“ centralizacija;

23. mano, kad teikiama parama turi būti visapusiškai pagrįsta tikslais ir duoti teigiamų rezultatų visos Europos mastu dėl investicijų pritraukimo ir didinamojo poveikio, taip pat dėl gautų rezultatų panaudojimo.

24. pabrėžia, kad konkurencingumas didele dalimi priklauso nuo našumo, inovacijų ir veiksmingumo, kurie užtikrina nuola-tinį pajamų augimą, nuo įmonių gebėjimo pasinaudoti visomis Europos bendrosios rinkos teikiama galimybėmis ir nuo institucinių sprendimų, sudarančių įmonėms tvaraus augimo sąlygas. Todėl pirmenybė turi būti teikiama tiems projektams, kurie stiprina veiksnius, darančius didžiausią poveikį tvariam įmonių ir MVĮ konkurencingumui;

25. atkreipia dėmesį į tai, kad trečiųjų šalių dalyvavimas Programoje, numatytas asociacijų sutarčių protokoluose ir kituose susitarimuose, turi būti vertinamas kaip ES teritorijoje veikiančių įmonių galimybė išplėsti savo veiklos sritį ir įgyti žinių apie įmonių veiklą už ES rinkos ribų; taip pat turėtų būti įmanomas ir kitų trečiųjų šalių dalyvavimas, o finansavimas skiriamas iš kitų programų, skirtų ES valstybių narių ir ES nepriklausančių šalių bendradarbiavimui;

26. pabrėžia verslumo ugdymo taikant tęstinio mokymo priemones svarbą ir mano, kad juo turi būti siekiama formuoti įgūdžius, pažiūras ir įtraukti įmonių socialinę atsakomybę, kad

būtų lengviau įveikti šiuolaikinės globalizuotos rinkos iššūkius ir tuo pačiu laikytis tradicinės Europos verslo etikos, svarbą;

27. mano, kad verslumo skatinimo ir palankaus požiūrio į verslą formavimo iniciatyvos turi apimti ir pradedančius savarankišką profesinę veiklą verslininkus, taip pat įskaitant moteris, besimančias savarankiško verslo ir prisiimančias su tuo susijusią riziką;

28. laikosi nuomonės, kad priemonės, kuriomis MVĮ sudaromos geresnės galimybės gauti finansavimą, įskaitant nuosavo kapitalo priemonę ir paskolų garantijų priemonę, turi papildyti iki šiol pagal sanglaudos politiką taikomas finansines priemones. Reikėtų numatyti galimybę sujungti šias priemones su kitais aiškiai apibrėžtais valstybių narių teikiama ištekliais;

29. pabrėžia, kad labai svarbu užtikrinti galimybę teikti tarpvalstybinius kreditus ir paskolas, leidžiančias MVĮ naudotis didžiuliu bendrosios rinkos potencialu, o tai turėtų sustiprinti jų konkurencingumą ir ekonominių iniciatyvų (taip pat ir turizmo sektoriuje) tvarumą;

30. ypatingą dėmesį skiria augimą skatinančiai nuosavo kapitalo priemonei, kuri orientuota į fondus, teikiančius rizikos kapitalą. Pabrėžia, kad Programos valdytojai, atitinkamai vertindami rizikos faktorius, turėtų paremti kuo daugiau MVĮ, visų pirma tas, kurios pagal įprastas bankines procedūras turi mažai galimybių gauti paramą, bet kurios gali padėti padidinti bendrą MVĮ potencialą ir ženkliai sumažinti nedarbą;

31. ir toliau skeptiškai vertina paskolų garantijų priemonės paskolų lygį ir ragina Komisiją konkrečiai nurodyti, kokie kriterijai buvo taikomi ji nustatant, nes Konkurencingumo ir inovacijų programoje nenumatyta jokių apribojimų. Komitetas pabrėžia, kad paskolos pradedančioms veiklą įmonėms, investicijoms arba perkėlimui dažnai yra daug didesnės nei nustatyta riba, ir reiškia susirūpinimą, kad dėl to didesnės paskolos bus garantuojamos pagal programą „Horizontas“, nors ji turėtų būti naudojama tik inovacijų projektams;

32. todėl ragina grįžti prie ankstesnės Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos, kurioje nebuvo nustatyta jokių apribojimų;

33. mano, jog teisėta vesti individualias derybas su institucijomis, ieškančiomis su jų suteikta paskola susijusios rizikos pasidalijimo finansavimo, tiek paskolos dydžio, kuris priklauso nuo skolos finansinio portfelio garantijos dydžio, tiek paskolos suteikimo termino požiūriais;

34. ragina užtikrinti nuolatinę su rizikos kapitalu susijusių finansinių priemonių ir MVĮ skolų finansinių portfelių apsaugai skiriamų išteklių rizikos mažinimo stebėseną;

Programos valdymas

35. mano, kad netiesioginį Programos valdymą perduoti Europos investiciniam fondui (EIF) ir vykdomosioms įstaigoms,

o nuolatinę Programos stebėseną pavesti Europos Komisijai yra teisingas sprendimas. Toks valdymo būdas užtikrina, kad bus pasinaudota daugiau kaip per dešimt metų sukaupta EIF patirtimi remiant MVĮ;

36. rekomenduoja naudotis patirtimi, kurią šioje srityje sukaupe Europos investicijų bankas (EIB) ir Europos įmonių tinklas, kuris daug nuveikė skatindamas tarptautinę MVĮ veiklą, taip pat ir už ES ribų;

37. laikosi nuomonės, kad norint sėkmingai įgyvendinti Programą ir kad ji būtų efektyvi, būtina glaudžiai bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir Programą valdančiomis institucijomis, galinčiomis suteikti informacijos Programos įgyvendinimą kiekvienoje srityje;

38. mano, kad patirtis, sukaupta MVĮ tarptautinės veiklos už ES ribų ir su šiais klausimais susijusios informacijos perdavimas yra svarbūs veiksniai; tai turėtų padėti MVĮ sumažinti su tarpvalstybiniais sandoriais susijusias išlaidas. Šios srities klausimus turi spręsti ES institucijų ekspertai, bendradarbiaudami su vietos ir regionų valdžios institucijomis;

39. taip pat nurodo galimybę kurti informacijos apie MVĮ sklaidos centrus. Tačiau Komitetas nesiima teikti rekomendacijų nei dėl šių instancijų struktūros, nei dėl jų veikimo būdų. Šiuos klausimus reikia spręsti sudarant valstybių ir regionų daugiašalio bendradarbiavimo susitarimus.

40. siūlo tiesioginį Programos valdymą vykdyti regionų lygmeniu, tačiau nacionalinės valdžios institucijos turėtų teikti paramą ir užtikrinti priežiūrą. Šiuo valdymo lygmeniu taip pat reikėtų sukurti rizikos, atsirandančios projektų įgyvendinimo eigoje, stebėsenos sistemą;

41. taip pat siūlo į programos vertinimą įtraukti ir projektų stebėseną, atliekamą remiantis pasiūlymo I priede pateiktais vidutinės trukmės laikotarpio tikslų (rezultatų) rodikliais. Stebėseną turi taip pat aprėpti informaciją, kaip vykdam Programą taikomos priemonės, susijusios su klimato apsauga ir kitose ES politikos srityse nustatytą tikslų įgyvendinimu;

42. pabrėžia, kad anksčiau nurodyti veiksmai turi būti suderinti su Europos Komisijos stebėsenos veikla. Komisijos atstovai kartu su Audito Rūmų ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) pareigūnais atliks audito, kontrolės ir patikros procedūras įgyvendinimo vietoje;

43. mano, kad audito strategija turi būti siekiama tik objektyviai įvertinti Programos įgyvendinimo pažangą, jokia būdu nesukeliant sunkumų Programos paramos gavėjams. Vykdam kontrolę būtina atsižvelgti į projektų įgyvendinimo etapus, kad tikrinimas nedarytų neigiamo poveikio įgyvendinimo tempui ir nepareikalautų pernelyg didelių papildomų sąnaudų;

Programai kylantys pavojai

44. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinėmis daugelio valstybių biudžetinių sunkumų sąlygomis nacionalinės vyriausybės imasi lengviausiai įgyvendinamų priemonių įplaukoms į biudžetą didinti – didina įvairių mokesčių tarifus, dėl ko išauga darbo sąnaudos, kas savo ruožtu gali priversti MVĮ bankrutuoti arba pereiti į šešėlinę ekonomiką. Todėl Komitetas ragina ginti MVĮ, nes pirmiau išdėstyta politika trukdo įveikti ekonominę krizę ir gali praktiškai sunaikinti visą Programos pridėtinę vertę. MVĮ yra veiksminga priemonė nedarbui mažinti;

45. mano, kad dėl administracinės naštos, susijusios su įmonių steigimu ir veiklos pradžia, bei mokesčių naštos daugelyje ES šalių įmonėms, ypač MVĮ, gali būti sunku didinti savo konkurencingumą; todėl Regionų komitetas ragina iki 2020 m. grynąją administracinę naštą visuose atitinkamuose ES teisės aktuose sumažinti 25 proc.; mano, kad tikslinga apsvarstyti galimybę panaikinti didesnę dalį kliūčių MVĮ sektoriaus subjektams;

46. laikosi nuomonės, kad valstybėms ir regionams, kurie taiko MVĮ palankiausias sistemas, užtikrinančias joms galimybes vystytis, stiprinti konkurencingumą ir patekti į išorės rinkas, Programoje reikėtų numatyti papildomas paskatas, siekiant paremti tokią jų veiklą. Tai paskatintų teigiamas tendencijas ir kitose šalyse bei regionuose;

47. rekomenduoja Europos Komisijai dėti visas pastangas, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos gauti daugiau informacijos apie rinkų raidą sparčiai augančiose šalyse, investavimo šiose šalyse būdus, galiojančias teisinis sistemas ir vietinius ekonominės veiklos papročius;

48. mano, kad informacija apie išorės rinkas turi būti lengvai prieinama MVĮ, t. y., ji turi būti įperkama, tiksli ir greitai prieinama. Be MVĮ informacijos centrų, svarbų vaidmenį turėtų atlikti ir ES diplomatinės atstovybės šiuose pasaulio regionuose;

49. pabrėžia, kad siekiant ugdyti ES piliečių verslumą, būtina keisti ir tobulinti švietimo ir mokymo sistemas, o tai ilgas ir pastangų reikalaujantis darbas, todėl kyla pavojus, kad nebus pasiekta nustatytų ilgalaikio ir vidutinės trukmės laikotarpio tikslų;

50. atkreipia dėmesį į tikimybę, kad MVĮ veikla gali būti pernelyg griežtai reguliuojama ES, nacionaliniu ar vietos lygmeniu. Tai gali sukurti daug nereikalingų procedūrų, susijusių tiek su pačia veikla, tiek ir su paramos pagal įvairias programas gavimu, o tai turėtų neigiamo poveikio MVĮ konkurencingumui. Pirmenybė turi būti teikiama biurokratijos ir kliūčių pradėti bei vystyti verslą mažinimui.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

COM(2011) 834 final

1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
(1) 2010 m. kovo mėn. Komisija priėmė komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“⁽¹⁾ (toliau strategija „Europa 2020“). 2010 m. birželio mėn. ji patvirtino Europos Vadovų Taryba. Strategija „Europa 2020“ yra atsakas į ekonomikos krizę, ja siekiama parengti Europą kitam dešimtmečiui. Joje nustatyti penki plataus užmojo klimato ir energijos, užimtumo, inovacijų, švietimo ir socialinės įtraukties tikslai, kurie turi būti įgyvendinti iki 2020 m., ir pagrindiniai augimo skatinimo veiksniai, kad Europa taptų dinamiškesnė ir konkurencingesnė. Joje taip pat pabrėžiama, kad svarbu padidinti Europos ekonomikos augimą ir užtikrinti aukštą užimtumo lygį, mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių, klimato kaitos neskatinančių, išteklių ir energiją tausojančių technologijų ekonomiką ir socialinę sanglaudą;	(1) 2010 m. kovo mėn. Komisija priėmė komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“⁽¹⁾ (toliau strategija „Europa 2020“). 2010 m. birželio mėn. ji patvirtino Europos Vadovų Taryba. Strategija „Europa 2020“ yra atsakas į ekonomikos krizę, ja siekiama parengti Europą kitam dešimtmečiui. Joje nustatyti penki plataus užmojo klimato ir energijos, užimtumo, inovacijų, švietimo ir socialinės įtraukties tikslai, kurie turi būti įgyvendinti iki 2020 m., ir pagrindiniai augimo skatinimo veiksniai, kad Europa taptų dinamiškesnė ir konkurencingesnė. Joje taip pat pabrėžiama, kad svarbu padidinti Europos ekonomikos augimą ir užtikrinti aukštą užimtumo lygį, mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių, klimato kaitos neskatinančių, išteklių ir energiją tausojančių technologijų ekonomiką ir socialinę sanglaudą; <u>Mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) atlieka itin svarbų vaidmenį siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. Tai patvirtina faktas, kad MVI minimos šešiose ir septyniuose šios strategijos pavyzdinių iniciatyvų.</u>
⁽¹⁾ COM(2010) 2020 final.	⁽¹⁾ COM(2010) 2020 final.

2 pakeitimas

COM(2011) 834 final

6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
(6) siekiant padėti didinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą ir tvarumą, žinių visuomenės pažangą ir plėtrą, grindžiamą tvariu ekonomikos augimu, reikėtų nustatyti Įmonių konkurencingumo ir MVĮ programą (toliau – Programa);	(6) siekiant padėti didinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, ~~tvarų konkurencingumą, ugdyti verslumo kultūrą, skatinti steigti MVĮ ir jų ir tvarumą, žinių visuomenės pažangą ir plėtrą, grindžiamą tvariu ekonomikos augimu,~~ reikėtų nustatyti Įmonių konkurencingumo ir MVĮ programą (toliau – Programa);

Paaiškinimas

Konkurencingumo ir tvarumo nederėtų laikyti skirtingais tikslais. Priešingai, turėtų būti manoma, kad konkurencingumas priklauso nuo tvarumo. 2010 m. Europos konkurencingumo ataskaitoje nurodoma, kad tvarus konkurencingumas atspindi gebėjimą pasiekti ir išlaikyti pramonės konkurencingumą kartu atsižvelgiant į tvaraus vystymosi tikslus.

3 pakeitimas

COM(2011) 834 final

18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
(18) kaip nurodyta 2010 m. birželio 30 d. Komisijos komunikate „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“ [1], kurį 2010 m. spalio mėn. išvadose patvirtino Europos Vadovų Taryba, turizmas yra svarbus Sąjungos ekonomikos sektorius. Šio sektoriaus įmonės iš esmės prisideda prie Sąjungos bendrojo vidaus produkto ir darbo vietų kūrimo ir turi daug verslo plėtros galimybių, kadangi jame daugiausia veikia MVĮ. Lisabonos sutartyje pripažįstama turizmo svarba ir nurodoma konkrečiai Sąjungos šioje srityje kompetencija, papildanti valstybių narių veiksmus. Akivaizdu, kad Sąjungos lygmens iniciatyva turizmo sektoriui suteikia papildomos naudos, nes teikiama informacija ir atliekama analizė, plėtojamos tarpvalstybinės skatinimo strategijos ir dalijamasi geriausia patirtimi;	(18) kaip nurodyta 2010 m. birželio 30 d. Komisijos komunikate „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“ [1], kurį 2010 m. spalio mėn. išvadose patvirtino Europos Vadovų Taryba, turizmas yra svarbus Sąjungos ekonomikos sektorius. Šio sektoriaus įmonės iš esmės prisideda prie Sąjungos bendrojo vidaus produkto ir darbo vietų kūrimo ir turi daug verslo plėtros galimybių, kadangi jame daugiausia veikia MVĮ. Lisabonos sutartyje pripažįstama turizmo svarba ir nurodoma konkrečiai Sąjungos šioje srityje kompetencija, papildanti valstybių narių veiksmus. <u>Ši Programa turėtų remti iniciatyvas turizmo srityje, kai galima parodyti, kad Akivaizdu, kad Sąjungos lygmens iniciatyva turizmo sektoriui suteikia aiškios papildomos naudos, nes teikiama informacija ir atliekama analizė, kuriamos tarpvalstybinės skatinimo ir igvėdinimo strategijos, taip pat plėtojamies bendri kokybės standartai tarpvalstybinės skatinimo strategijos ir dalijamasi geriausia patirtimi;</u>

4 pakeitimas

COM(2011) 834 final

20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
(20) Programa turėtų būti papildyta kitos Sąjungos programos, o kiekviena priemonė turėtų būti taikoma pagal jai nustatytas konkrečias procedūras. Taigi tos pačios tinkamos finansuoti išlaidos neturėtų būti finansuojamos dvigubai. Siekiant papildomos naudos ir didelio Sąjungos finansavimo poveikio, reikėtų plėtoti glaudžias Programos, kitų Sąjungos programų ir struktūrinių fondų sąsajas;	(20) Programa turėtų būti papildyta kitos Sąjungos programos, o kiekviena priemonė turėtų būti taikoma pagal jai nustatytas konkrečias procedūras. Taigi tos pačios tinkamos finansuoti išlaidos neturėtų būti finansuojamos dvigubai. Siekiant papildomos naudos ir didelio Sąjungos finansavimo poveikio, reikėtų plėtoti glaudžias Programos; <u>ir kitų Sąjungos programų, visų pirma programos „Horizontas“</u> , ir struktūrinių fondų sąsajas;

5 pakeitimas

COM(2011) 834 final

24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
(24) Europos ekonominės erdvės susitarime ir asociacijos susitarimų protokoluose numatytas susijusių valstybių dalyvavimas Sąjungos programose. Kitos trečiosios šalys programose galėtų dalyvauti, kai tai numatyta pagal susitarimus ir procedūras;	(24) Europos ekonominės erdvės susitarime ir asociacijos susitarimų protokoluose numatytas susijusių valstybių dalyvavimas Sąjungos programose. Kitos trečiosios šalys programose galėtų dalyvauti, kai tai numatyta pagal susitarimus ir procedūras. <u>Finansavimas turėtų būti skiriamas iš kitų programų, skirtų ES valstybių narių ir ES nepriklausančių šalių bendradarbiavimui;</u>

6 pakeitimas

COM(2011) 834 final

2 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
2 straipsnis Bendrieji tikslai 1. Programa bus prisidedama prie toliau nurodytų bendrųjų tikslų ypatingą dėmesį skiriant konkrečioms Europos ir pasaulinio lygmens MVĮ poreikiams: (a) didinti Sąjungos įmonių, <u>įskaitant turizmo sektoriaus, konkurencingumą ir tvarumą;</u> (b) skatinti verslumo kultūrą ir MVĮ steigimą bei augimą.	2 straipsnis Bendrieji tikslai 1. Programa bus prisidedama prie toliau nurodytų bendrųjų tikslų ypatingą dėmesį skiriant konkrečioms Europos ir pasaulinio lygmens MVĮ poreikiams: a) didinti Sąjungos įmonių, <u>visų pirma MVĮ, įskaitant turizmo sektoriaus, tvarų konkurencingumą ir tvarumą;</u> (b) skatinti verslumo kultūrą <u>ir ją kartu su mokymu ir skatinimu pradėti savo verslą įtraukti į pradinį ir vidurinių mokyklų, taip pat profesinio mokymo įstaigų mokymo programas siekiant suteikti postūmį ir</u> MVĮ steigimą <u>bei augimą.</u>

Paiškinimas

Konkurencingumo ir tvarumo nederėtų laikyti skirtingais tikslais, nes ilgalaikiu laikotarpiu konkurencingumas priklauso nuo tvarumo, o politika turėtų būti grindžiama ilgalaikė strategija.

Politinėje iniciatyvoje „Smulkią verslo aktas Europai“ pabrėžiama būtinybė ugdyti palankų požiūrį į verslininko veiklą ir skatinti bei raginti ją pasirinkti pabrėžiant ir vertinant jų pastangas ir gebėjimą įveikti sunkumus.

7 pakeitimas

COM(2011) 834 final

2 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
2 straipsnis Bendrieji tikslai	2 straipsnis Bendrieji tikslai
2. 1 dalyje nurodytų tikslų įgyvendinimas vertinamas pagal šiuos rodiklius:	2. 1 dalyje nurodytų tikslų įgyvendinimas vertinamas pagal šiuos rodiklius:
a) Sąjungos pramonės sektoriaus augimo procentinę dalį, palyginti su viso bendrojo vidaus produkto (BVP) augimu;	a) Sąjungos pramonės sektoriaus ir su <u>pramone susijusio tretinio sektoriaus</u> augimo procentinę dalį, palyginti su viso bendrojo vidaus produkto (BVP) augimu;
b) Sąjungos ekologinės pramonės produkcijos apimtys padidėjimą;	b) Sąjungos ekologinės pramonės produkcijos apimtys padidėjimą, <u>įskaitant aplinkos požiūriu tvarytų prekių tiekimą ir paslaugų teikimą;</u>
c) pasikeitusią MVĮ tenkančią administracinę našta;	c) pasikeitusią MVĮ tenkančią administracinę našta;
d) MVĮ augimą pridėtinės vertės ir darbuotojų skaičiaus požiūriu;	d) <u>Smulkią verslo akto principų įgyvendinimą ir jų taikymą Sąjungos politikoje ir programose;</u>
e) MVĮ apyvartos rodiklį.	de) MVĮ augimą pridėtinės vertės ir darbuotojų skaičiaus požiūriu;
	e-f) MVĮ apyvartos rodiklį;
	~~f) padidėjusią ES piliečių, norinčių dirbti savarankiškai, dalį.~~

8 pakeitimas

COM(2011) 834 final

3 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
3 straipsnis Konkretūs tikslai	3 straipsnis Konkretūs tikslai
1. Konkretūs Programos tikslai:	1. Konkretūs Programos tikslai:
a) gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, įskaitant turizmo sektoriaus įmones, konkurencingumo ir tvarumo sąlygas;	a) gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, ~~įskaitant turizmo sektoriaus įmones, tvaraus~~ konkurencingumo ir tvarumo <u>ir tvarumo</u> sąlygas;
b) skatinti verslumą, įskaitant tam tikrų tikslinių grupių;	b) skatinti verslumą, įskaitant tam tikrų tikslinių grupių;

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
c) didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą nuosavo kapitalo ir skolos forma;	c) didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą nuosavo kapitalo ir skolos forma;
d) didinti galimybes patekti į Sąjungos ir pasaulio rinkas.	d) didinti galimybes patekti į Sąjungos ir pasaulio rinkas.

9 pakeitimas

COM(2011) 834 final

6 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
6 straipsnis	6 straipsnis
Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas	Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas
1. Komisija remia veiksmus, kuriais siekiama didinti ir užtikrinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą ir tvarumą, kad būtų galima padidinti nacionalinių politinių priemonių, kuriomis skatinamas Europos įmonių konkurencingumas, tvarumas ir augimas, veiksmingumą, suderinamumą ir nuoseklumą.	1. Komisija remia veiksmus, kuriais siekiama ~~didinti ir užtikrinti gerinti pagrindines sąlygas~~ Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, <u>tvariam konkurencingumui ir tvarumui</u> , kad būtų galima padidinti <u>vietos, regioninių ir nacionalinių politinių priemonių, kuriomis skatinamas Europos įmonių ~~tvarus~~ konkurencingumas; ~~tvarumas~~–tvarumas</u> ir augimas, veiksmingumą, suderinamumą ir nuoseklumą <u>pagal Smulčio verslo akto principus</u> .

10 pakeitimas

COM(2011) 834 final

6 straipsnio 2 punkto a papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
6 straipsnis	6 straipsnis
Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas	Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas
(...)	(...)
2. Komisija gali remti veiksmus, kurių tikslas plėtoti naujas konkurencingumo strategijas. Tokius veiksmus gali sudaryti:	2. Komisija gali remti veiksmus, kurių tikslas plėtoti naujas konkurencingumo strategijas. Tokius veiksmus gali sudaryti:
a) priemonės, kuriomis siekiama geriau rengti, įgyvendinti ir vertinti politines priemones, turinčias įtakos įmonių konkurencingumui ir tvarumui, įskaitant geresnį reaguojimą į nelaimes, ir užtikrinti atitinkamą infrastruktūrą, pasaulinio lygio grupių ir verslo tinklų, pagrindinių sąlygų ir tvarių produktų, paslaugų ir procesų kūrimą;	a) priemonės, kuriomis siekiama geriau rengti, įgyvendinti ir vertinti politines priemones, turinčias įtakos įmonių konkurencingumui ir tvarumui, įskaitant geresnį reaguojimą į nelaimes, ir užtikrinti atitinkamą infrastruktūrą, pasaulinio lygio grupių ir verslo tinklų, pagrindinių sąlygų ir tvarių produktų, paslaugų ir procesų kūrimą; <u>taip pat parama MVĮ skatinamiems kolektyviniams veiksams, pavyzdžiui, dalyvavimui įmonių, kurios daugeliui jų teikia bendras paslaugas, rizikos kapitale;</u>

Paaiškinimas

Kai kalbama apie paramą MVĮ, vienas iš pirmų žingsnių, kuriuose reikėtų žengti, – įtikinti jas, kad joms verta burtis siekiant imtis konkrečių veiksmų, kurie, priešingu atveju, būtų neįmanomi arba individualiai vykdomi būtų ne tokie veiksmingi. Nėra abejonių, kad įmonių tarpusavio bendradarbiavimas yra vienas veiksmingiausių ir greičiausiai rezultatų duodančių veiksmų.

11 pakeitimas

COM(2011) 834 final

6 straipsnio 2 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
6 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas (...) c) parama MVĮ politikos plėtojimui ir politikos formuotojų bendradarbiavimui, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas, kad MVĮ galėtų lengviau pasinaudoti programomis ir priemonėmis.	6 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas (...) c) parama MVĮ politikos plėtojimui ir politikos formuotojų bendradarbiavimui, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas, kad MVĮ galėtų lengviau pasinaudoti programomis ir priemonėmis <u>ir kad būtų sumažinta administracinė našta.</u>

12 pakeitimas

COM(2011) 834 final

6 straipsnio 2 punkto d papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
6 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas [...]	6 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių konkurencingumo ir tvarumo sąlygas [...] d) <u>priemonės skatinti inovacijas ir žinių perdavimą visoje Europos Sąjungoje, IRT naudojimą ir novatoriškas idėjas, kurios galėtų tapti naujais produktais ir paslaugomis, užtikrinančiomis augimą ir kokybiškas darbo vietas;</u>

Paaiškinimas

Turint omenyje tokio pobūdžio priemonių svarbą įgyvendinant strateginius tikslus turizmo sektoriuje, siūloma jas įtraukti atsižvelgiant į strategiją „Europa 2020“, kurios vienas iš prioritetų – pažangus augimas, o tai reiškia žiniomis ir inovacijomis grindžiamos ekonomikos vystymą.

13 pakeitimas

COM(2011) 834 final

8 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
8 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą 1. Komisija remia veiksmus, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą jų steigimo ar augimo etapu ir kurie papildo valstybių narių nacionalinio ir regioninio lygmens MVĮ finansavimo priemones. Siekiant užtikrinti papildomumą šie veiksmai bus kuo labiau suderinti su sanglaudos politikos veiksmais ir nacionaliniu lygmeniu. Vykdomais veiksmais siekiama skatinti tiek nuosavo kapitalo, tiek skolų finansavimo pasiūlą.	8 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą 1. Komisija remia veiksmus, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą jų steigimo ar augimo etapu ir kurie papildo valstybių narių nacionalinio ir regioninio lygmens MVĮ finansavimo priemones. Siekiant užtikrinti papildomumą šie veiksmai bus kuo labiau suderinti su sanglaudos politikos, <u>programos „Horizontas 2020“</u> veiksmais ir nacionaliniu <u>arba regionu</u> lygmeniu. Vykdomais veiksmais siekiama skatinti tiek nuosavo kapitalo, tiek skolų finansavimo pasiūlą.

14 pakeitimas

COM(2011) 834 final

8 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
8 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą 2. Įgyvendindama 1 dalyje nurodytus veiksmus ir atsižvelgdama į rinkos paklausą Komisija rengia priemones, kuriomis siekiama gerinti tarpvalstybinį ir daugiašalį finansavimą, taip padedant MVĮ tarptautinti savo veiklą pagal Sąjungos teisę.	8 straipsnis Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą 1. Įgyvendindama 1 dalyje nurodytus veiksmus ir atsižvelgdama į rinkos paklausą Komisija rengia priemones, kuriomis siekiama gerinti tarpvalstybinį ir daugiašalį finansavimą, taip padedant MVĮ tarptautinti savo veiklą pagal Sąjungos teisę. <u>Komisija, atsižvelgdama į rinkos poreikį ir pasitarusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, gali išnagrinėti galimybę sukurti kitas novatoriškas finansines priemones.</u>

15 pakeitimas

COM(2011) 834 final

II priedas – Antraštė „Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą“

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
II priedas – Antraštė „Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą“	II priedas – Antraštė „Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą“ <u>Paskolų garantijų priemonė gali būti taikoma visais įmonės vystymosi etapais: steigimo, restruktūrizavimo ir perkėlimo, neatsižvelgiant į vykdomą veiklą arba rinkos dydį. Priemonė apima visas investicijas, įskaitant investicijas į nematerialiųjų turta.</u>

16 pakeitimas

COM(2011) 834 final

II priedo 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
II priedas 3 dalis 3. Paskolų garantijų priemonę, išskyrus vertybinių popierių portfelio paskolas, sudaro 150 000 EUR paskolų, kurių mokėjimo terminas 12 mėnesių. Paskolų garantijų priemonė parengiama taip, kad remiamų inovacinių MVĮ ataskaitas būtų galima teikti pagal suteiktų paskolų skaičių ir dydį.	II priedas 3 dalis 3. <u>Pagal Paskolų garantijų priemonę teikiamos paskolos be jokios viršutinės ribos ir tokiomis pat sąlygomis kaip ir pagal ankstesnę Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą; išskyrus vertybinių popierių portfelio paskolas, sudaro</u> ~~150 000 EUR paskolų, kurių mokėjimo terminas 12 mėnesių.~~ Paskolų garantijų priemonė parengiama taip, kad remiamų inovacinių MVĮ ataskaitas būtų galima teikti pagal suteiktų paskolų skaičių ir dydį.

Paaiškinimas

Nauja viršutinė riba neturi prasmės, nes nei vienas projektas (arba labai nedaug projektų galės) negalės apsiriboti šiuo biudžetu. Reikėtų išsaugoti ankstesnę sistemą, nenustatančią jokių apribojimų.

2012 m. spalio 9 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO